

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.8.2012
COM(2012) 427 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

privind evoluția Rețelei europene de migrație

{SWD(2012) 240 final}

I. INTRODUCERE

Acum, la patru ani după adoptarea temeiului său juridic¹, este momentul oportun pentru a face bilanțul progreselor înregistrate de Rețeaua europeană de migrație (REM) și a analiza modul în care aceasta ar trebui să evolueze, inclusiv în contextul următorului cadru financiar multianual de după 2013.

Decizia 2008/381/CE a Consiliului a instituit în mod oficial REM², scopul său fiind acela de a furniza informații actualizate, obiective, fiabile și comparabile privind migrația și azilul, în scopul sprijinirii procesului de elaborare a politicilor în aceste domenii în Uniunea Europeană. REM își îndeplinește misiunea prin intermediul unei rețele pe mai multe niveluri coordonată de Comisia Europeană, cu sprijinul a doi furnizori de servicii, în cooperare cu punctele sale de contact naționale (PCN), instituite în fiecare stat membru³, plus Norvegia⁴, care, la rândul lor, dezvoltă rețele naționale cuprinzând o gamă largă de părți interesate relevante. De puțin timp, Croația participă la această rețea în calitate de observator⁵. REM are, de asemenea, relații de colaborare la nivelul UE cu alte organisme competente ale UE/internaționale. Orientarea politică privind activitățile REM este asigurată de un comitet director, prezidat de Comisia Europeană și format din câte un reprezentant din fiecare stat membru, la care se adaugă observatori din Danemarca, Norvegia și Parlamentul European.

II. ACTIVITĂȚILE REM

REM întreprinde o gamă largă de activități în vederea îndeplinirii obiectivelor sale, toate acestea încadrându-se într-un program anual de lucru aprobat de Comitetul director al REM și adoptat de Comisie⁶. În prezent, printre aceste activități se numără următoarele:

- **rapoarte anuale în materie de politică**, ce informează factorii de decizie cu privire la cele mai semnificative evoluții politice și legislative (inclusiv cele din UE), precum și cu privire la dezbaterile publice din domeniul migrației și azilului, inclusiv, în măsura posibilului, statisticile relevante. De asemenea, acestea sunt utilizate la elaborarea rapoartelor anuale ale Comisiei privind imigrația și azilul⁷;

¹ Decizia 2008/381/CE a Consiliului din 14 mai 2008. Prezentul raport permite, de asemenea, îndeplinirea obligației prevăzute la articolul 13 din această decizie.

² REM există încă din anul 2003, când a început ca un proiect-pilot, ulterior devenind o acțiune pregătitoare. Informații detaliate privind REM și numeroasele sale realizări sunt disponibile la următoarea adresă: <http://www.emn.europa.eu>.

³ Danemarca nu a participat la adoptarea acestei decizii a Consiliului, dar este implicată în mod neoficial în cadrul REM în calitate de observator.

⁴ Decizia C(2010)6171 a Comisiei din 13 septembrie 2010 de stabilire a bazei pentru cooperare administrativă între Comisia Europeană și Ministerul de Justiție și Poliția din Regatul Norvegiei privind participarea Norvegiei în cadrul Rețelei europene de migrație. Acordul de lucru a intrat în vigoare la 15 noiembrie 2010.

⁵ După semnarea Tratatului de aderare cu Croația, la 9 decembrie 2011, această țară participă la REM în conformitate cu Decizia C(2011) 9005 a Comisiei din 8 decembrie 2011 privind modalitățile interne de punere în aplicare pentru perioada intermediară înainte de aderarea oficială.

⁶ De exemplu, Programul de lucru al REM pe 2012 a fost adoptat prin Decizia C(2012) 1771 a Comisiei.

⁷ A se vedea, de exemplu, COM(2012) 250 final și documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2012) 139 final.

- **întrebări ad-hoc**, care constituie un instrument reactiv pentru a colecta rapid informații comparative privind un subiect specific de actualitate. Acestea pot fi lansate de Comisie sau de un punct de contact național al REM, termenul de furnizare a unui răspuns fiind, de obicei, de până la patru săptămâni⁸;
- **studii** privind teme relevante în materie de politică, în fiecare an acestea cuprinzând, de obicei, atât un **studiu principal**, care prezintă în detaliu informațiile colectate și analizează un subiect relevant pe termen mediu și lung, inclusiv identificarea problemelor care pot apărea în viitor, cât și până la trei **studii direcționate**, menite să abordeze necesități de politică mai stringente, pe termen scurt⁹;
- **note de informare ale REM**, care prezintă succint principalele constatări cu privire la un anumit subiect, de exemplu, studii sau întrebări ad-hoc într-un format destinat factorilor de decizie;
- **buletine ale REM**, care furnizează, în special factorilor de decizie, informații actualizate și specifice privind evoluțiile actuale și recente la nivelul UE și la nivelul statelor membre, incluzând, de asemenea, cele mai recente statistici publicate, în principal cele furnizate de Eurostat¹⁰;
- **glosarul și tezaurul REM**: glosarul cuprinde peste 300 de termeni și traduceri ale acestora bazate pe acquisul UE și are rolul, *inter alia*, de a îmbunătăți comparabilitatea între statele membre prin utilizarea și înțelegerea comună a termenilor și a definițiilor conținute de acesta, iar tezaurul permite catalogarea și căutarea într-un mod coerent și structurat a documentelor comparabile cu privire la un subiect specific;
- **rapoarte privind situația REM**, prezentate Parlamentului European, Consiliului, Comisiei, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor, care se referă la activitățile în curs de desfășurare ale rețelei și la principalele constatări ale variatelor sale realizări¹¹;

⁸ Pentru a oferi un indiciu cu privire la amploarea și varietatea întrebărilor ad-hoc ale REM, în 2011 au fost lansate în total 76 de întrebări individuale, la fiecare dintre acestea primindu-se, în medie, peste 17 răspunsuri la nivelul statelor membre, ceea ce înseamnă peste 1 300 de răspunsuri individuale. Temele abordate au un caracter variat, vizând aspecte cum ar fi frontierele, migrația economică, acquisul UE, reîntregirea familiei, migrația ilegală, integrarea, protecția, șederea, returnarea, studenții, traficul și vizele.

⁹ În 2012, REM realizează un studiu principal privind *imigrația studenților internaționali către UE (The Immigration of International Students to the EU)* și studii direcționate privind *utilizarea necorespunzătoare a dreptului la reîntregirea familiei (Misuse of the Right to Family Reunification)*, în cadrul cărții verzi pe acest subiect [COM(2011) 735], privind *provocări și practici pentru stabilirea identității solicitanților în procesul de migrație (Challenges and practices for establishing applicants' identity in the migration process)* și privind *mobilitatea resortisanților țărilor terțe în interiorul UE (Intra-EU Mobility of Third-Country Nationals)*.

¹⁰ A se vedea prima ediție anunțată pe site-ul Twitter al DG Afaceri interne (@EUHomeAffairs), la următoarea adresă: <http://t.co/FDBAbFuO>.

¹¹ Raportul privind situația REM pe 2011 însoțește prezentul raport, având numărul SEC(2012)240. Pentru anii anteriori a se vedea SEC(2010) 1006 și SEC(2011) 1273.

- **actualizări ale portalului UE privind imigrația**¹², pentru a se asigura că informațiile referitoare la politicile și procedurile în materie de imigrație ale statelor membre¹³ rămân de actualitate. Datorită legăturilor sale strânse cu organismele legislative din statele membre și datorită înțelegerii modului de funcționare a acestora, REM este în măsură să furnizeze rapid actualizări menite să garanteze că informațiile furnizate de portalul UE rămân de actualitate;
- **cooperarea în rețea**, care are loc la nivelul REM, în special prin intermediul reuniunilor periodice ale punctelor sale de contact naționale; la nivel național, această cooperare se concretizează prin dezvoltarea de către punctele de contact naționale ale REM a unor rețele naționale, în cadrul cărora sunt reprezentate toate părțile interesate relevante, inclusiv factorii de decizie naționali; la nivelul UE/internațional, cooperarea în rețea vizează dezvoltarea coerenței și a coordonării cu instrumentele și structurile relevante ale UE în domeniul migrației și azilului, precum și întreținerea de relații de cooperare strategică cu alte organizații, instituții și rețele europene (non-UE) care urmăresc obiective similare;
- **comunicarea și diseminarea** realizărilor REM, în special prin intermediul notelor de informare și al buletinelor REM menționate anterior, precum și prin intermediul site-urilor internet specializate (cel al REM¹⁴, plus cele naționale), al conferinței anuale a REM¹⁵ și al prezentărilor în cadrul unor evenimente (inter) naționale relevante.

Anterior, REM elabora *rapoarte anuale privind migrația și protecția internațională*¹⁶, care analizau datele furnizate în principal de Eurostat, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 862/2007. Cu toate că erau de înaltă calitate, rapoartele respective nu aveau un caracter actual, acest fapt fiind cauzat și de termenele în care datele anuale deveneau disponibile¹⁷. În consecință, s-a decis ca această activitate să înceteze și, în schimb, să se prezinte cele mai recente date disponibile publicate, în principal, în buletinele REM.

Toate produsele REM sunt puse la dispoziția publicului, în special prin intermediul site-ului internet al acesteia, precum și în publicații specializate de către punctele sale de contact naționale și de către Comisie. Metodologia aplicată în ceea ce privește rapoartele/studiile este aceea de a elabora specificații sau modele comune, pentru a se asigura o mai bună comparabilitate, care sunt apoi utilizate de fiecare punct de contact național al REM pentru a întocmi un raport național sau a aduce o contribuție națională, de regulă prin „cercetare documentară”. Pe baza acestora (de obicei primindu-se 24 de răspunsuri naționale

¹² <http://ec.europa.eu/immigration/>

¹³ Aceste informații sunt disponibile la rubricile „De ce am nevoie înainte de plecare?” („What do I need before leaving?”) și „Ce fac țările UE?” („What do EU countries do?”)

¹⁴ <http://www.emn.europa.eu>

¹⁵ Conferința REM din 2011 a avut loc la Varșovia, sub auspiciile președinției poloneze a Uniunii Europene, și a abordat tema migrației ilegale.

¹⁶ Ultimul raport a vizat anul 2009 și a fost finalizat în aprilie 2012.

¹⁷ În timp ce datele în materie de azil sunt furnizate lunar, datele privind imigrația, emigrația, permisele de ședere și cetățenia nu devin disponibile, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 862/2007, decât cu până la 15 luni după încheierea unui an de raportare (de exemplu, datele din 2010 au fost disponibile în primăvara anului 2012).

individuale)¹⁸, se elaborează un raport de sinteză, care reunește și analizează principalele constatări, plasându-le într-o perspectivă a UE, de exemplu prin stabilirea de legături între acestea și inițiative recente în materie de politică.

III. EVALUAREA EXTERNĂ

Pentru a contribui la dezvoltarea în continuare a REM, în a doua jumătate a anului 2011 aceasta a făcut obiectul unei evaluări externe independente¹⁹. Evaluarea respectivă a abordat mai multe aspecte ale REM și ale funcționării sale, tabelul de mai jos prezentând o analiză generală succintă a performanțelor rețelei.

Tabelul 1: rezumat general – performanța REM

Aspecte pozitive	Aspecte mai puțin bune
- calitatea realizărilor REM (în cea mai mare parte actualizate, obiective, fiabile și comparabile), întrebările ad-hoc fiind în mod special foarte apreciate; - influență pozitivă asupra elaborării politicilor, în special la nivelul UE, dar și în ceea ce privește numeroase state membre; - intensitatea cooperării în rețea între punctele de contact naționale ale REM și angajamentul acestora față de REM; - calitatea și cantitatea realizărilor în comparație cu nivelul de resurse financiare și umane.	- întârzieri în producerea de informații și o comparabilitate limitată, în special în cazul în care nu își aduc contribuția toate punctele de contact naționale ale REM; - în relația cu publicul larg, impact foarte limitat și nesiguranță în ceea ce privește rolul REM; - vizibilitate relativ scăzută a REM (de exemplu, un număr redus de accesări ale site-ului internet și de înscrieri pentru a primi buletinul electronic de informare) și insuficienta dezvoltare a rețelelor naționale în unele țări; - lipsa resurselor la nivelul UE pentru a sprijini dezvoltarea REM.

În general, REM a fost evaluată ca având rezultate bune, furnizând informații utile pentru a sprijini procesul de elaborare a politicilor la nivelul UE și la nivelul statelor membre. Aspecte mai puțin bune au fost lizibilitatea limitată a informațiilor produse (de exemplu, din cauză că sunt prea lungi) pentru factorii de decizie politică și lipsa de vizibilitate sau de sensibilizare cu privire la REM în rândul altor practicieni, precum și al factorilor de decizie, în special în cadrul instituțiilor UE.

Au fost identificate aproximativ treizeci de recomandări pentru îmbunătățirea în continuare a funcționării REM. Într-adevăr, chiar în timp ce evaluarea era în curs de desfășurare, REM a luat în considerare mai multe recomandări în elaborarea programului său anual de lucru pentru 2012, în special în ceea ce privește asigurarea faptului că informațiile furnizate erau mai relevante, actualizate și însoțite de rezumate ale constatărilor, în special pentru factorii de decizie.

¹⁸ Cu toate că există un punct de contact național al REM în fiecare stat membru (cu excepția DK) și în Norvegia, unele dintre acestea nu au încă resursele de personal necesare pentru a contribui la toate activitățile REM.

¹⁹ Această evaluare a fost efectuată de Centrul pentru servicii de strategie și evaluare (*Centre for Strategy & Evaluation Services* - CSES), iar raportul de evaluare este disponibil la următoarea adresă: <http://emn.intrasoft-intl.com/Downloads/prepareShowFiles.do?directoryID=249>

IV. EVOLUȚIA VIITOARE A REM

Cu toate că în prezent REM ocupă o poziție solidă în domeniul azilului și migrației și este deosebit de apreciată, este oportun să se ia în considerare modul în care aceasta ar putea să își atingă și mai bine obiectivele. Prin urmare, prezenta secțiune evidențiază viziunea Comisiei privind evoluția viitoare a REM, luând, de asemenea, în considerare Fondul pentru azil și migrație²⁰, deși unele dintre modificările propuse pot fi puse în aplicare înainte ca regulamentul de instituire a acestui fond să intre în vigoare.

REM și-a dovedit deja flexibilitatea, fiind capabilă de a evolua și de a se adapta pentru a răspunde mai bine așteptărilor, în special celor ale factorilor de decizie. Un element-cheie în această privință este implicarea proactivă a Comisiei și a punctelor de contact naționale ale REM, astfel cum au fost numite de propriul stat membru, și parteneriatul puternic între acestea, care sunt componentele fundamentale pe care se bazează REM.

Continuarea activității REM, împreună cu obiectivele și sarcinile sale, este prevăzută la articolul 23 din propunerea de Regulament privind Fondul pentru azil și migrație, prin care se abrogă Decizia 2008/381/CE a Consiliului. Obiectivele ar fi următoarele:

- (a) să servească drept consiliu consultativ al Uniunii pentru migrație și azil, prin coordonare și cooperare, atât la nivel național, cât și la nivelul Uniunii, cu reprezentanți ai statelor membre, ai mediului academic, ai societății civile, ai grupurilor de reflecție și ai altor entități ale Uniunii/internaționale;
- (b) să răspundă necesităților de informare în materie de migrație și azil ale instituțiilor Uniunii și ale statelor membre, prin furnizarea de informații actualizate, obiective, fiabile și comparabile privind migrația și azilul, în vederea sprijinirii procesului de elaborare a politicilor în Uniunea Europeană, în aceste domenii;
- (c) să pună la dispoziția publicului larg informațiile menționate la litera (b).

Articolul 23 descrie, de asemenea, activitățile pe care trebuie să le întreprindă REM pentru realizarea acestor obiective, subliniază necesitatea de a se asigura coerența cu EASO²¹ și Frontex²², definește componența REM și stabilește cum se acordă asistența financiară.

Următoarele subsecțiuni vor aborda pe rând fiecare obiectiv enunțat mai sus, prezentându-se mai detaliat viziunea Comisiei privind REM.

IV.1 ROLUL REM

În vederea dezvoltării unei politici comune a UE în domeniul migrației este nevoie din ce în ce mai mult de informații comparative și factuale pentru a elabora și a direcționa abordări în materie de politică bazate pe probe fiabile și pe o analiză care să acopere o gamă largă de perspective. Cu toate că sunt disponibile foarte multe informații exhaustive, care nu sunt furnizate doar de REM, cel mai adesea acestea se prezintă într-un format care este dificil de

²⁰ COM(2011) 751 final.

²¹ Biroul European de Sprijin pentru Azil, instituit prin Regulamentul (CE) nr. 439/2010.

²² Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale Statelor Membre ale Uniunii Europene, instituită prin Regulamentul (CE) nr. 2007/2004 al Consiliului.

valorificat de către factorii de decizie și care, de asemenea, nu este suficient de accesibil pentru a răspunde necesităților lor imediate.

În mod evident, ar fi avantajos să existe o sursă europeană comună la care factorii de decizie, deopotrivă la nivel național și la nivelul instituțiilor UE, să aibă acces sau pe care să o poată consulta într-un mod factual, ușor de utilizat și obiectiv pentru a obține informații fiabile, inclusiv statistici. Este necesar, de asemenea, să fie luate în considerare perspective pe termen mai lung în scopul de a anticipa provocările potențiale pe care UE va trebui să le abordeze.

REM se găsește într-o poziție ideală pentru a satisface această necesitate și a răspunde pe deplin așteptărilor factorilor de decizie. Aceasta a demonstrat că are o vastă expertiză analitică, disponibilă atât la nivelul statelor membre, cât și la nivelul UE, și capacitatea de a înțelege pe deplin și de a pune în context informațiile furnizate de ministerele naționale competente, precum și de alte surse naționale, prin intermediul rețelelor extinse care au fost dezvoltate. Intensa cooperare în rețea între punctele de contact naționale ale REM are, de asemenea, rolul de a demonstra că s-a dezvoltat o cultură comună a cunoașterii, cu ajutorul căreia situația dintr-un stat membru poate fi înțeleasă în alte state membre și în cadrul Comisiei.

Care sunt atunci schimbările care trebuie aduse REM? În primul rând, aceasta ar trebui să își extindă sfera de acțiune a surselor de informații, acționând pe două planuri: prin intermediul rețelelor sale naționale și prin legăturile acestora cu alte organisme competente ale UE/internaționale. Acest fapt ar necesita consolidarea suplimentară a rolului punctelor de contact naționale ale REM, astfel încât fiecare dintre acestea să poată acționa ca o platformă națională pentru colectarea și analizarea informațiilor.

Numeroase puncte de contact naționale ale REM au făcut eforturi considerabile pentru a dezvolta o rețea națională formată dintr-o gamă largă de părți interesate, care să nu provină doar, de exemplu, din ministere. S-a acordat, de asemenea, mai multă atenție reuniunilor acestor rețele naționale în scopul abordării unor aspecte (de actualitate) relevante din punctul de vedere al politicii naționale/UE și în scopul implicării factorilor de decizie (naționali). Într-adevăr, prin intermediul acestor rețele naționale, REM a facilitat furnizarea de informații și schimbul de opinii între, de exemplu, factori de decizie (naționali), funcționari guvernamentali, inclusiv din diferite ministere, organizații internaționale, cercetători, grupuri de reflecție și alți consilieri pe probleme de politică, ONG-uri și societatea civilă. În unele state membre, o astfel de reunire amplă a părților interesate era fără precedent. Un alt aspect este dezvoltarea diverselor site-uri internet naționale care centralizează (la nivel de stat membru) informațiile în materie de azil și migrație, inclusiv, în unele cazuri, baze de date care conțin legislație relevantă, jurisprudență etc.²³.

În consecință, rețelele naționale ar trebui să fie recunoscute ca unul dintre elementele componente ale REM și, prin urmare, să fie promovate în continuare, astfel încât, de exemplu, membrii rețelei naționale să fie implicați în mai mare măsură în furnizarea de contribuții, chiar pe o bază consultativă ad-hoc, în cazul în care există o necesitate identificată în materie de informații.

²³ A se vedea, de exemplu, baza de date care conține jurisprudență națională (http://194.88.246.195/WD160AWP/WD160Awp.exe/CONNECT/EMN_JURISPRUDENCES) dezvoltată de punctul de contact național al REM din LU, care permite căutarea hotărârilor recente ale instanțelor administrative din Luxemburg și este accesibilă gratuit publicului larg, precum și experților științifici și juridici.

La nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional, există o multitudine de entități diferite care abordează diverse aspecte ale analizei și ale cercetării privind azilul și migrația²⁴. Fiecare entitate are un anumit rol, adresându-se unui anumit public. Pentru ca factorii de decizie să beneficieze, de asemenea, de informațiile exhaustive produse, REM își poate consolida cooperarea și colaborarea cu aceste organisme diverse pentru a face schimb de informații și a asigura completarea reciprocă a activităților lor, precum și pentru a evita orice suprapuneri. Cu toate că această consolidare ar fi asigurată în mod oficial în cadrul Comisiei (în special cu DG-urile Eurostat, Cercetare și Inovare, Dezvoltare și Cooperare, precum și Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale) și cu organismele UE, cum ar fi EASO, Frontex, FRA²⁵ (a se vedea secțiunea IV.4), s-ar putea stabili legături cu alte organisme, cum ar fi, *inter alia*, alte instituții ale UE, precum și Observatorul privind migrația al țărilor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP), GDISC, IGC, NORFACE, OIM, ONU, Centrul pentru politici în domeniul migrației, OCDE etc.²⁶, de obicei în contextul unor anumite subiecte sau studii. De asemenea, în cazul în care se consideră relevant, aceasta ar avea rolul de a furniza o perspectivă a restului lumii sau o perspectivă din afara UE (regională) cu privire la un anumit subiect și de a stabili o legătură cu dimensiunea legată de migrație a politicilor de dezvoltare ale UE, astfel încât ar putea să se asigure coerență și sinergii, în special în ceea ce privește definirea cooperării cu țările prioritare în cadrul dimensiunii externe a politicii UE în domeniul migrației.

REM ar trebui, de asemenea, să depună mai multe eforturi pentru a-și îmbunătăți explorarea informațiilor publicate de aceste entități variate, cu toate că acest lucru ar necesita mai multe resurse. Există o experiență anterioară pozitivă în materie, cum ar fi studiul REM privind *satisfacerea cererii de forță de muncă prin intermediul migrației* (*Satisfying Labour Demand through Migration*), la elaborarea căruia au contribuit și au colaborat Eurocities și OIM.

În mod similar, chiar dacă Danemarca nu are în mod oficial obligația de a participa la REM, s-au depus totuși eforturi pentru implicarea reprezentanților acestei țări, care au luat parte la unele activități și reuniuni ale rețelei. Ar trebui să fie luate măsuri suplimentare pentru a analiza modul în care Danemarca ar putea să participe mai activ la REM, pe baza experienței dobândite în urma integrării Norvegiei în cadrul acestei rețele.

IV.2 FURNIZAREA DE INFORMAȚII PE CARE SĂ SE BAZEZE PROCESUL DE ELABORARE A POLITICILOR

În al doilea rând, REM ar trebui să îmbunătățească în continuare relevanța informațiilor sale și modul în care le furnizează. Evaluarea externă a menționat că, deși relevanța, calitatea și valoarea adăugată a realizărilor REM sunt ridicate, acestea pot fi îmbunătățite în continuare, inclusiv în ceea ce privește rapoartele sale de sinteză. Concret, rapoartele de sinteză ar trebui să fie mai puțin descriptive, să aibă un caracter analitic mai pronunțat și să scoată în evidență cu mai multă claritate principalele mesaje și implicații în materie de politică pentru

²⁴ O listă exhaustivă a altor entități relevante este disponibilă la următoarea adresă: <http://www.emn.europa.eu>, la rubrica „Linkuri utile” („Useful Links”).

²⁵ Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene, instituită prin Regulamentul (CE) nr. 168/2007 al Consiliului.

²⁶ GDISC (Conferința Directorilor Generali ai Serviciilor de Imigrație); IGC (Consultări interguvernamentale privind migrația, azilul și refugiații); NORFACE (Noi oportunități pentru cooperarea agențiilor în domeniul finanțării cercetării în Europa - *New Opportunities for Research Funding Agency Co-operation in Europe*); OIM (Organizația Internațională pentru Migrație); ONU (Organizația Națiunilor Unite, în special departamentul său responsabil de statistici demografice); OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică).

grupul-țintă (grupurile-țintă). De asemenea, este important ca REM să aibă flexibilitatea de a putea selecta un subiect care să fie studiat timp de un an, luând în considerare evoluțiile politice de actualitate.

Prin urmare, REM ar trebui ca și de acum înainte să furnizeze informații actualizate, obiective, fiabile și comparabile, dar, de asemenea, este necesar să continue măsurile deja adoptate pentru a fi flexibilă și adaptabilă, în scopul de a satisface și mai bine necesitățile factorilor de decizie. Cu toate că REM a înregistrat o evoluție pozitivă, elaborând studii în mod direct relevante și necesare pentru factorii de decizie, rolul Comitetului director al REM fiind esențial în această privință, mai trebuie depășite două obstacole, și anume promptitudinea și concizia informațiilor prezentate.

Într-adevăr, REM a luat deja în considerare aceste recomandări în cadrul programului său de lucru pentru 2012, aducând o serie de schimbări modalității sale de funcționare, cum ar fi punerea în mai mare măsură a accentului pe explorarea informațiilor exhaustive deja disponibile în cadrul REM, introducerea studiilor direcționate²⁷, elaborarea notelor de informare ale REM²⁸, menite să furnizeze în special factorilor de decizie principalele constatări ale unei anumite activități, și introducerea buletinelor REM.

IV.3 INFORMAREA PUBLICULUI LARG

O altă modificare ce trebuie adusă REM se referă la modul în care aceasta își prezintă realizările pentru a informa publicul larg. În prezent, migrația este un subiect dezbătut pe larg și uneori controversat în UE, iar polemicile se bazează câteodată pe informații incorecte sau înșelătoare. La nivelul statelor membre există mai multe bune practici cu privire la prezentarea informațiilor într-un mod ușor de utilizat, obiectiv și imparțial²⁹, unele dintre acestea fiind elaborate cu implicarea punctelor lor de contact naționale. Aceste bune practici lipsesc în prezent la nivelul UE, iar REM ar trebui să își asume și acest rol, de exemplu, utilizând mijloace moderne de comunicare (cum ar fi mijloacele de comunicare sociale, un site internet interactiv) pentru a prezenta concis situația factuală privind o anumită temă abordată de mass-media și alți multiplicatori de informații. Membrii rețelei naționale ar trebui, de asemenea, să contribuie la diseminarea informațiilor.

Această abordare este pe deplin coerentă cu evoluția REM care, în cadrul rolului său de consiliu consultativ, se orientează către furnizarea unor realizări mai direcționate, inclusiv dezvoltarea și apoi promovarea site-ului său internet și a site-urilor internet naționale, pentru ca acestea să fie surse de informații de referință, ușor de utilizat. Un alt aspect în această privință ar fi necesitatea ca REM să furnizeze cu promptitudine actualizări factuale, care să permită Comisiei și statelor membre, *inter alia*, să își consolideze baza de cunoștințe.

IV.4 CONSOLIDAREA LEGĂTURILOR CU AGENȚIILE UE

Prin însăși natura lor, azilul, imigrația și integrarea sunt foarte strâns legate, fiind elemente care se încadrează în domeniul larg al migrației. Atual REM în această privință este capacitatea sa de a analiza un anumit subiect legat de migrație făcând apel la o expertiză

²⁷ A se vedea nota de subsol nr. 9.

²⁸ Difuzate și, de asemenea, publicate pe site-ul internet al REM în cadrul secțiunii „REM informează” („EMN Informs”).

²⁹ A se vedea, de exemplu, Observatorul migrației (*Migration Observatory*) din Regatul Unit (<http://www.migrationobservatory.ox.ac.uk>) și Migrația în cifre (*Migration in Numbers*) din LT (<http://123.emn.lt/>).

foarte diversificată din statele membre. Prin urmare, REM poate să sprijine în mod util alte entități ale UE, în special agenții.

Luând în considerare faptul că EASO analizează, de asemenea, situația azilului în UE, ar trebui să se consolideze colaborarea dintre acestea pentru a evita suprapunerile, a asigura coerență și complementaritate și, prin urmare, a crește capacitatea celor două organisme. De exemplu, pe baza experienței dobândite datorită activității FRA, REM și EASO, ar putea realiza în comun un studiu privind un subiect legat de azil³⁰, care să abordeze componente diferite, dar complementare. O altă posibilitate ar putea fi aceea ca, în cadrul raportului anual în materie de politică, EASO să furnizeze REM contribuții și, în special, informații care să fie utilizate în elaborarea raportului anual al Comisiei privind imigrația și azilul.

În mod similar, relațiile cu Frontex ar trebui să fie dezvoltate în continuare. Promovarea sinergiilor dintre REM și Frontex ar putea să elimine decalajul dintre considerațiile privind gestionarea frontierelor și considerentele socioeconomice, prin reunirea unei game largi de experți cu specializări diferite, dar complementare. Aceasta ar asigura o acoperire cuprinzătoare a aspectelor legate de migrație și azil. Cu titlu ilustrativ, Rețeaua Frontex de analiză a riscurilor (FRAN) efectuează trimestrial o analiză a tendințelor migratorii la frontierele externe ale UE³¹. REM ar putea valorifica în mai mare măsură aceste informații, de exemplu în cadrul unei analize aprofundate a migrației ilegale sau al unei analize mai ample a fluxurilor de migrație.

REM întreține deja cu FRA relații solide, care s-au dezvoltat de-a lungul timpului. Diferitele roluri și responsabilități ale celor două organisme înseamnă că, adesea, activitățile acestora au un nivel ridicat de complementaritate, iar participarea periodică a reprezentantului FRA la reuniunile REM asigură faptul că cele două rețele se informează reciproc cu privire la activitatea lor. Efectuarea în paralel de studii privind minorii neînsoțiți/copiii separați³² și privind migrația ilegală³³ sunt exemple care ilustrează această complementaritate.

IV. 5 STRUCTURA NECESARĂ PENTRU A RĂSPUNDE ACESTOR NOI PROVOCĂRI

Chiar dacă nu are identitate juridică, REM funcționează ca o adevărată rețea europeană, la care participă Comisia și statele membre, plus Norvegia. Această structură atipică a creat unele dificultăți, în special în ceea ce privește finanțarea punctelor de contact naționale ale REM, dar a asigurat totuși o legătură mai strânsă cu agenda Comisiei în materie politică. De asemenea, aceasta funcționează foarte bine în practică. Prin urmare, nu este necesar să se ia în considerare nicio modificare a actualei structuri a REM.

³⁰ De exemplu, REM a realizat, în 2011, un studiu privind *statuturile de protecție armonizate din afara UE (Non-EU Harmonised Protection Statuses)*.

³¹ A se vedea <http://frontex.europa.eu/publications?c=risk-analysis>

³² „Politici privind măsurile de primire, returnare și integrare a minorilor neînsoțiți și numărul acestor minori” (*Policies on Reception, Return and Integration arrangements for, and numbers of, Unaccompanied Minors* - REM, mai 2010) și „Copiii separați care solicită azil în statele membre ale Uniunii Europene” (*Separated, asylum-seeking children in European Union Member States* - FRA, noiembrie 2010). Ambele rapoarte au fost valorificate în cadrul Planului de acțiune privind minorii neînsoțiți [COM (2010) 213].

³³ „Măsuri practice pentru reducerea migrației ilegale” (*Practical Measures for Reducing Irregular Migration* - REM, aprilie 2012) și „Drepturile fundamentale ale migranților aflați în situație de ședere ilegală în Uniunea Europeană” (*Fundamental rights of migrants in an irregular situation in the European Union* - FRA, noiembrie 2011).

În mod similar, o caracteristică pregnantă a REM, identificată, de asemenea, de evaluarea externă, este caracterul său eterogen. Conform articolului 5 alineatul (1) din Decizia Consiliului de instituire a REM, fiecare stat membru (cu excepția Danemarcei) are obligația de a desemna entitatea care ar urma să acționeze ca punct de contact național al REM. Cu toate că majoritatea punctelor de contact naționale ale REM provin în principal din ministerul competent în statul lor membru, respectiv ministerul responsabil de politica în domeniul azilului și migrației, unele dintre acestea provin din institute de cercetare sau din birourile naționale ale OIM, însă au strâns legături de colaborare cu ministerul competent. Experiența dobândită conduce la concluzia că această configurare nu ar trebui să fie modificată. Cu toate acestea, ar trebui să se producă o schimbare, și anume ca în statul membru să se pună la dispoziție resurse suficiente pentru orice punct de contact național care în prezent nu este în măsură să participe și să contribuie pe deplin la toate activitățile REM.

Anumite aspecte ale Comitetului director al REM ar trebui să fie adaptate. Cu toate că acesta și-a demonstrat utilitatea prin stabilirea unor legături mai strânse între activitățile REM și necesitățile factorilor de decizie, se pot aduce o serie de îmbunătățiri, cea mai importantă fiind ca acest Comitet director să pună în mai mare măsură accentul pe furnizarea de orientări strategice, în scopul de a se garanta în continuare că activitățile REM au o relevanță directă pentru factorii de decizie. Această schimbare s-ar putea realiza, de exemplu, dacă părțile interesate relevante (cum ar fi troicile președinției UE, statele membre, Comisia Europeană, Parlamentul European) ar evidenția prioritățile lor strategice, iar membrii Consiliului director ar avea o funcție îndeajuns de importantă pentru a le oferi orientarea necesară în materie de politică. Parlamentul European, precum și Danemarca și Norvegia, ar trebui să aibă în continuare statutul de observator în cadrul Comitetului director. De asemenea, ar trebui realizată o separare mai clară între membrii Consiliului director și punctele de contact naționale ale REM din statele membre din care aceștia provin³⁴, astfel încât să nu existe un eventual conflict de interese, iar Comitetul director să poată solicita mai activ statelor membre să consolideze capacitățile punctelor de contact naționale ale REM cu rezultate reduse sau fără rezultate, identificate pe baza unor indicatori comuni de performanță³⁵. În plus, Comitetul director ar trebui să depună mai multe eforturi pentru a promova legătura dintre cercetare și elaborarea politicilor, de exemplu, subliniind implicațiile constatărilor REM asupra politicilor și a practicilor actuale și viitoare în materie de migrație.

V. CONCLUZII

REM s-a dovedit a fi un instrument din ce în ce mai util în sprijinul factorilor de decizie. Luând în considerare, de asemenea, următorul cadru financiar multianual, îmbunătățirile suplimentare identificate în prezentul raport ar permite REM să își îndeplinească și mai bine rolul important. Pe baza fundamentului solid stabilit până în prezent, Comisia are deplină încredere că REM se va adapta încă o dată pentru a răspunde acestor noi provocări.

Comisia așteaptă cu interes să dezbată evoluția viitoare a REM, în special cu celelalte instituții ale UE și cu statele membre, pe baza prezentului raport.

³⁴ În prezent, aproximativ 12 membri ai Comitetului director acționează, de asemenea, în calitate de punct de contact național al REM pentru statul membru din care aceștia provin.

³⁵ Acestea pot include: contribuții la studii și rapoarte, numărul de răspunsuri la întrebări ad-hoc; măsura în care rețelele naționale și activitățile de diseminare au fost dezvoltate; intensitatea cooperării în rețea la nivelul UE (de exemplu, astfel cum reiese din participarea la reuniuni, răspunsurile la întrebările ad-hoc) și alte aspecte ale planurilor de lucru.